

מבוא

אוקטובר 1984

לישראלים רבים, לונדון היא החנויות באוקספורד סטריט, הביג בן, חילופי המשמרות בארמון בקינגהאם, כיכר פיקדילי, כיכר טרפלגר והמחזמר הלהיט התורן בווסט אנד.

בעורקיה התת-קרקעיים של לונדון האחרת, זורם דם חם ומבעבע של מוזיקת רוק, על זרמיה השונים. זוהי לונדון של פאבים קטנים, מסריחים מבירה ומעשן, שברחובותיה המוזנחים ובפרבריה הנידחים, החלו דרכם דיוויד בואי (יליד שכונת בריקסטון), מיק ג'אגר, סטודנט צעיר ב-London School of Economics שוויתר על האקדמיה לטובת הרולינג סטונס לאחר שפגש את חבריו ללהקה באחד הפאבים האלה) וגיבורים רבים אחרים של תרבות הרוק.

לונדון האחרת היא עיר קודרת וקרה, מלאה בצעירים מובטלים המוצאים פורקן לתסכוליהם בעזרת כלי נגינה ואמפליפיירים יד-שניה, במרתפים אפלים ואפופי עשן ובמחסנים ענקיים באזור ה"דוקלנד", שהוסבו לחדרים מבודדים לצורך חזרות, במחיר של שלוש לירות שטרלינג לשעה. זוהי לונדון מתוסבכת ומטורפת, שבה נולדו והתפתחו מסוף שנות ה-70 ובמהלך התקופה שחייתי בה, הפאנק, הגל החדש, הרומנטיקה החדשה וסגנונות מוזיקליים נוספים.

מליוני בני אדם עוברים ביממה אחת במחילות הרכבת התת קרקעיות בלונדון. האנדרגראונד היא לא רק הרכבת התחתית. זוהי פילוסופיה ודרך חיים - היצירה, האומנות והטירוף שוכנים בה דרך קבע, מתחת לפני האדמה, כשהמעטה החיצוני המטעה הוא של נימוס אובססיבי ושמרנות. בכל תקופת שהותי באנגליה כתבתי יומן. עבדתי אז כאיש בטחון באל על, כדי ג'יי וכעיתונאי מוזיקה. היו אלה שנים חשובות ומשמעותיות ביותר בהיסטוריה של המוזיקה, האופנה והאומנות.

ב-1980, כשקניתי כרטיס לכיוון אחד ללונדון הייתי "עולה רגל". כמו אחד מאותם צעירים, שעבורם לונדון הייתה ה"מְפָה" של עולם המוזיקה. כבר בנעוריי, חלמתי על לונדון ודמיינתי אותה, והנה אני כאן, עם הכינור החשמלי שלי. בארץ, ניגנתי בכינור חשמלי בלהקת בית ספר תיכון עם ברי סחרוף ולאחר מכן, בלהקת חלום קוסמי ובהרכבים אחרים.

התאכזבתי קשות כשהגעתי בפעם הראשונה לכיכר פיקדילי, אותה דמיינתי כל כך הרבה ועליה חלמתי. עמדתי במרכז הכיכר, ליד פסל מלאך החסד הנוצרי וסביבי היו עשרות תיירים יפנים שצילמו מכל זווית אפשרית את המלאך העירום.

הייתה לי פנטזיה לגמרי אחרת בנוגע לכיכר פיקדילי. ציפיתי לראות המוני מוזיקאים מכל העולם, עם גיטרות ובגדים יוצאי דופן, יושבים על מדרגות המזרקה, מנגנים ומצפים למנהל חשוב מחברת תקליטים, שיגיע ברולס רויס לבנה לכיכר, ויצעק מהחלון: "אני מחפש גיטריסט ללהקה חדשה. מי פנוי לבוא עכשיו לאולפן? שיקפוץ לתוך האוטו...".

לא הייתי התמים היחיד בעיר הגדולה. עד מהרה התיידדתי עם בחור גרמני, בסיסט מעולה, שהגיע רק עם הגיטרה שלו ושקית ניילון מלאה בגדים. גם לו היה נדמה, משום מה, שכל מה שצריך זה לעמוד עם הבס בפינת רחוב, בזווית נכונה, ולהמתין ללהקה שתצטרך נגן חדש, או לאמרגן חשוב שיידלק על המראה המלאכי שלו ועל הפנדר ג'ז בס, שהשקיע בה את כל חסכוניותו והיה כל כך גאה בה. לקח לו פחות מחודש, ועיון יומיומי במדור ה"נגנים מחפשים עבודה" בעיתוני המוזיקה, כדי להבין שהעיר מלאה באלפי בסיסטים מעולים שחיים מקצבת האבטלה.

בימים הראשונים שלי בעיר, בחורף 1980, הרגשתי שהגעתי למקום הלא נכון, או שפשוט איחרתי את הרכבת. הרחובות לא היו מלאים במוזיקאים ופאנקיסטים, כפי שדמיינתי, המוזיקה לא בקעה מכל פינה והצבע השולט במרכז העיר היה אפור. מאוכזב וכמעט מיואש, עזבתי את האשליה, מנופצת לרסיסים בכיכר פיקדילי וברחובות הדהויים והקרים, והלכתי לפגוש ידיד אנגלי, עיתונאי אופנה במקומון. הוא קיבל אותי בהתלהבות: "משה, הגעת בדיוק בזמן הנכון. הכל כאן קורה עכשיו... יש מהפכה, תרבות חדשה. לונדון פורחת מחדש, כמו בשנות ה-60..."

בקול חסר אמונה שאלתי אותו איפה בדיוק זה קורה? כי בכיכר פיקדילי אמרו לי שהאטרקציה הכי גדולה כאן היא המחזמר "אוווטה"... בתקיפות שאינה טיפוסית לבריטי, ענה לי ידידי: "אתה לא מבין. לונדון היא לא תל אביב, או פאריס, או ניו יורק... זה עניין פסיכולוגי. כאן, אין עניין של אורות נוצצים ברחוב. כאן, הדברים קורים אנדרגראונד. צריך לדעת לאן ללכת ומתי. זה לא קל. צריך להיות עם חוש ריח של כלב שמרחרח ומוצא דברים חבויים מתחת לחול".

התחלתי לרחרח ותוך זמן קצר הפכתי להיות אחד מחבורת ה- foreign stringers של תעשיית המוזיקה בלונדון: זרים היושבים דרך קבע בעיר, ומדווחים לכלי תקשורת בארצותיהם. ואכן היו חדשות רבות. נפגשנו במסיבות עיתונאים ואירועים שונים, אבל גם התחרינו כמובן בהשגת ריאיונות, בהשמעות בלעדיות ועוד. רוב הסטרינגרס הגיעו מאירופה, ארה"ב, אוסטרליה ויפן, אך לא מארצות קטנות כמו ישראל. לכן נאלצתי פעמים רבות לפלס דרכי בעקשנות כדי להשיג ריאיונות חשובים ולהגיע למקומות הנכונים.

גם בעבודתי כדי ג'יי במועדונים נחשפתי לחידושים ויצרתי קשרי ידידות עם עובדי חברות התקליטים, שעזרו לא מעט. מדי שבוע דיווחתי למאזיני רשת ג' על המתרחש בסצינה ושלחתי כתבות לעיתון מעריב ולמגזינים להיטון, ווליום וחמצן.

התקשרתי לשרה, מנהלת פרומו בחברת תקליטים צעירה, עצמאית ובוועטת בשם וירג'ין, שהייתה ממוקמת בסימטה קטנה שיצאה מרחוב פורטובלו. שנה לפני כן, במהלך שירותי בגלי צה"ל, הגעתי ללונדון כדי לראיין את מייק אולדפילד, שהיה אז ה-גיבור שלי בהא הידיעה. שרה הייתה זו שסידרה לי את המפגש והוא וקיויתי שתזכור אותי.

"Mo-shee, of course I remember you" ... "נשמע קולה הנלהב מהעבר השני. "איפה אתה גר? נוטינג היל גייט? זה קרוב אלינו. רוצה לקפוץ? אתן לך תקליטים חדשים שהוצאנו. אתה יודע מה, חכה לי מחר בעשר בבוקר ליד תחנת האנדרגראונד של נוטינג היל, אבוא לאסוף אותך".

אופנוע הארלי דיווידסון נעצר לידי בחריקה.

שרה ישבה עליו מחייכת, בשיער פאנק אדום וללא קסדה, לבושה בז'קט עור שחור. התיישבתי מאחוריה והיא לקחה אותי אל תוך עולם המוזיקה של לונדון.